1875. VII. évfolyam. 157. szám. Szombat, augusztus 14.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

1875. augusztus 15-re.

A midőn a debreczeni függetlenségi párt a közjogi ellenzék vidéki hiveit közös tanácskozmányra meghivta, ezáltal egy rég érzett szükségletnek tett eleget.

Az egyesülésben rejlik az erő, az erők központositásában pedig a győzelem záloga.

Hogy a közjogi ellenzék magasztos, hazafias irányu közjogi elvei nem tudnak nagyobb tért foglalni, annak egyik oka az is, hogy „oldott kévék“ vagyunk.

Az általános képviselőválasztások előtt pártunk egy-két korifeusa összetoborozza az ellenzéki választókat, hogy az általuk inditványba hozandó képviselőjelölt felállitását szankczionálják, s egy-két perorácziót hallgassanak meg.

Ennyiből áll átalában ellenzéki pártéletünk mozgalma három éven át. A választások megtörténte után a választókkal nem törődik senki. „A mór megtette kötelességét, a mór mehet.“

Hogy mily hátránynyal van összekötve e „nembánom“ politika ügyünket illetőleg, ahoz nem kell kommentár.

A választópolgár érdeklődését a párt iránt csak ugy tarthatjuk fen éber állapotban, ha a vele való folytonos érintkezésünk által őt felvilágositjuk a haza ügyeinek állásáról, a kormány müködéséről, kormányzási eszközeiről, az országgyülési pártok maguktartásáról e vagy ama kérdésben, mely leginkább érdekli az adózó választó-polgárt, egyszóval, ha nem hagyjuk kialudni az érdeklődés szikráját az ország állapota iránt.

Ám ha e helyett három éven át nem is hederitünk elvtársainkra s ignoráljuk őket, mintha soha sem léteztek volna, akkor ne csodálkozzunk, ha mély közöny erőt vesz politikai elvtársainkon és uj képviselőválasztások alkalmával, jelölteink sorban buknak ott is, hol a választók többsége a mi pártunkhoz tartozónak vallja magát, de azért csupa közönyösségből minden pártkérdés iránt a választás napján szépen otthon marad, s a cselekvési tért átengedi a borgőztől fellelkesült ellenfelünknek.

Ily szempontból itélve, minden buzgó ellenzéki férfiu benső örömmel s megelégedéssel fogadja a debreczeni függetlenségi párt felhivását!

E sorok irója végtelenül sajnálja, hogy állásának kötelességei nem engedik meg neki a tettleges részvételt e hazafias gyülésben.

Engedtessék meg neki e helyütt kifejezni hazafias üdvözletét az egész gyülésnek, s annak minden tagjának egyenként! Éljenek!

Tán nem vonom parányiságomra a szerénytelenség vádját, ha a t. gyülekezet nagybecsü figyelmébe következőket ajánlani bátorkodom:

a) Ne elégedjék meg azzal, hogy egy-két fényes szónoklat meghallgatása s banquettirozás után minden vitális eredmény nélkül szétoszoljék, de terjedjen ki kiváló gondja arra, hogy a párt életébe vágó s pártunk fenállását biztositó s gyarapodását előmozditó határozatokat hozzon;

b) **Pártszövetségünk sulypontját helyezze át Budapest mellőzésével Debreczenbe**, mint a legtisztább magyar városba.

c) Határozza el a gyülés, hogy vidékünk közjogi ellenzéke minden évben legalább kétszer fogja megtartani pártszövetségi gyüléseit, és pedig méltányossági tekintetből, felváltva mindig más-más városban. Gyülésezési helyekül következő városokat ajánlanók: Debreczen, Kassa, Miskolcz, Rozsnyó, Nyiregyháza, Sátoralja-Ujhely és Ungvár.

d) Alapitsa meg a t. gyülés pártszövetségünk szervezési módozatait ugy, hogy a belépés szövetségünkbe a közjogi ellenzék minden árnyalatának könnyüvé váljék. A kiket egy elv, egy czélratörekvés egyesülésre késztet, azokat ne válaszszák el szőrszálhasogató csekélységek, vagy pláne személyi differencziák. A jóakarat mindent kiegyenlit.

E négy pontban előadottakra vagyok bátor irányozni a t. gyülekezet becses figyelmét, részemről azon biztositással, hogy mint mindig, ugy kiválóan ez alkalommal önzetlen ügyszeretet s meggyőződésteljes, őszinte ragaszkodás pártunkhoz vezette tollamat e sorok megirásában.

Még egyszer **hazafiui üdvözlet Debreczenben összegyült elvtársainknak!**

Hedry Bódog.

— **A tanfelügyelőket** s az intézmény szervezetét erősen ostromolják a lapok. Sok igazságuk van. Régen fujja már az ellenzék azt a nótát, — hogy itt is ember kell a gátra!

— **Minisztertanács** tartatik most naponkint a parlamenti munkaprogramm megállapitása czéljából.

— **Katonai körökben** arról gondolkodnak, hogy a tiszteknek polgári öltönyt is lehessen viselni.

— **A rabbiseminárium** csakugyan felállittatik; s az ellőmunkálatok már folynak a közokt. ügyérségben.

— **A horvát** tartománygyülés Zágrábban aug. 23-án fog összejönni.

Gleichenberg, aug. 6.

— A „Debreczen“ szerkesztőjéhez. —

Különösen tisztelt szerkesztő ur! A fürdőidényt aug. 20-ikáig használni kivánván, a legjobb akarat mellett sem vehetek részt a debreczeni függetlenségi párt központi bizottsága által összehivott pártértekezleten. De kérem üdvözletemet bejelenteni, mert hiszen lélekkel ott kivánok lenni.

Hisz a közjogi ellenzék győzelme hozhatja meg csak is egy jobb jövendőnek aranyidejét.

Felfogásom szerint nem elegendő a pártnak csupán szervezése. A párt programmja az, a mi az ellenzéknek a győzelmet meghozhatja, nem száraz elvek felállitásával, hanem megbeszélve és kitüzve azon utat, melyen az ellenzék haladni akar, hogy magasztos czélját elérhesse. És minél több érdeket tud magának megnyerni a programm, követői annál többen lesznek, — és minél nagyobb figyelmet fognak gerjeszteni Európában a magyar ellenzék törekvései, annál hamarabb véget ér az eddigi ellenzéki meddő küzdelem, mert az ellenzék feladata nemcsak a hazában ellene tornyosult balitéleteket és ellenszenvet leküzdeni, hanem Európa szine előtt magát, mint az európai politikában tényezőt bemutatni.

Ezen uton hiszem, hogy az ellenzék elérheti a haza függetlenségét és önállását, azon értelemben véve ezen szavakat, melyek gyanunak helyet nem adnak és félre nem magyarázhatók.

Ha ebben az irányban fog az aug. 15-iki ellenzéki értekezlet haladni, igen fogok örvendeni. Ez alapon vélem én hazánk nagy jövőjének üdvös és szilárd alapját megvethetni.

Vegye ön hazafiui üdvözletemet, melylyel nem szünök meg lenni

elvhü barátja
B. Baldácsy Antal,
a nagykunkarczagi ker. orsz. képviselője.

B.-Ujváros, aug. 13.

— A „DEBRECZEN“ szerkesztőjének. —

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjában örömmel olvasók a debreczeni függetlenségi párt központi bizottságának, a párt tömöritése érdekében emelt felhivását. Korszerü szózatnak tartjuk azt: mert az okszerü egyesülésben rejlik az erő s mert az érvényre emelt, szélesebb körben köztudomásra jutott pártszabályok korlátai közt emelkedik a kishitüség, — lángot kap a közönyösség, a tulhajtó önerejét mérlegelni tanul, a kétes szint vallók álczája lehull. Ha valaha, most álljon a honfi éberül; hazánknak ezen válságos időszakában, midőn a szétzüllött, de elpártoltak seregével uj erőt vett közösügyi tábor, melynek müködéséről ellehet mondani: „Multadban nincs öröm, jövődben nincs remény,“ minden tért elfoglalt, minden erődöt megszállott, minden más nézetet gyanusit, minden más elvet vallóra a guny és régalom nyilait szórja.

Ez eszmétől lelkesitve az értekezleten mi is megjelenünk, egy szemét képezendők a most semmibe vett elvtársi lánczolatnak. Közremüködésünkben a bántalmazások közepett s hazánk boldogsága, önállóságának kivivására törekvő reményünknél, intézkedéseinknél annál mélyebben szivünkbe véssük a költő szózatát: „Türj érte mindent, a mi bánt.“ .....

Tisztelettel
Hüse Gábor, Csige Mihály, Földesi János,
a községi elvtársak nevében.

Augusztus 13.

Szomoru e nap emlékezete. Huszonhat év előtt 30,000 magyar tette le a fegyvert e napon Világosnál az orosz zsoldos csapatok lábai elé.

Tegnap volt e gyászos idő 26-ik évfordulati napja.

Görgei volt e nap szomoru hőse, kit a nemzeti közérzület az árulás vádjával illetett.

A vitéz magyar sereget minden feltétel nélkül adta át az orosz hatalomnak, — s legjobbjainkat a bitóra hurczolák az árulás után.

De Görgei megmenekedett. Neki az ellenség előtt nem volt halálos vétke, azonban az aradi vértanuknak veszni kellett, — mert szerették a hazát.

Fájdalmas szivvel s borongó lélekkel emlékezik vissza minden magyar e gyásznapra.

Hogy is felejtenők el az árulás szomoru napját?!

De a gondviselés nemcsak Mohács, hanem Világos után is megtartá a nemzetet; megtartá ezt a honfiui igaz lelkesedés.

Oh bár azok szelleme, a kik e napon a gyalázatos árulás mártyrai lőnek, — lakoznék mindenkor a nemzet fiaiban.

Karczolatok.

Nagy-Boldogasszony napja nagy szeget ütött a „Pesti Napló“ fejébe. S a guny éles fegyveréhez fordulva „vezérczikkezi“ le a holnap tartandó debreczeni pártértekezletet.

Hanem biz ezek az ellenzékiek oly konokok, hogy most már még a Naplóra sem hallgatnak.

No de az öreg kötelességét teljesiti, midőn az ellenzéket elnyomni akarja. Még köszönjük meg, hogy kormánypárti lap létére tisztességes hangon beszél.

*

Mit mond tehát? Semmit.

Csak azt akarja elhitetni, hogy ábránd az, a mit mi ohajtunk, Ez is régi frázis.

Hisz —ugy mondja — övék a nagy többség, miért beszélünk mi az ellen? Szemünkre hányja, hogy egy-egy jelöltünk több helyen is fellépett, — mert nem volt más emberünk.

No az igaz, hogy a jobboldal mostani vezérét Debreczenen kivül sehol se léptették fel; az is igaz, hogy itt aztán borzasztó volt iránta a bizalom, — nyervén 275 szavazatot.

S a többi polgár? Bizony nem rajong az a közösügyes boldogtalanságért.

*

Ezért merünk mi „tovább haladni“ még a bukás után is. Igy talán nem ábránd az Debreczenben, hogy az országos vásár után is többségben vagyunk.

*

Különben is, mit kivánunk mi? Azt, a mire ő felsége is megesküdött a koronázás alkalmával.

„Magyarország törvényes függetlenségét s alkotmányos szabadságát“ követeljük, — nem papiron, hanem a valóságban.

Ezt hangoztatta sokáig a mostani belügyér is, sőt maga a „Pesti Napló“ 1861-ben még hasonlót kivánt, Zichy Antal ugyancsak zengedezte benne, hogy Magyarországnak függetlennek kell lenni.

*

De pardon! Hisz a Napló jelszava is, hogy vessünk fátyolt a multakra!

Vessen a ki tud.

— *A magyar fővárosból.* **Rablógyilkosság.** A fővárosban általánosan ismert, több millióval biró Erny György kigyóutczai lakásán meggyilkolva találtatott. A gyilkosságot valószinüleg jó ismerőseinek egyike követhette el, mivel mást magához nem igen bocsátott be, azonban biztos gyanu senki ellen nem forog fen. A rendőri nyomozás megindult. — **Révész György** akad. festő s 1848-iki honvédfőhadnagy meghalt. Tehetségesebb festőink egyike volt. Béke poraira! **Azon csaló** athleta neve, ki kocsin gyalogolt Füredre: — Virágh Lajos törvényszéki jegyző. **A lefolyt héten** a fővárosban született 260 gyermek, meghalt 218 személy. **Az országos** rajzkiállitást 4000-nél többen látogatták meg. **Tóth Kálmán** jeles irótársunk egy „Az ördög vánkosa“ czimü népszinmüvet fejezett be. A népszinházban adatik elő. **Reményi Ede** visszautazott Párisba. **Egy pinczér** kedvese hütelensége felett elbuslakodván, a Dunába ugrott.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

K.-Madaras, aug. 11.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjában olvastuk azon igen szomoru, szivrázkódtató esetet, mely egy szegény izráelita családot oly nagyon lesujtott, miről Gaál Imre ref. lelkész ur igen hathatós s érzékeny szavakkal értesit. Lehetetlen, hogy az ember, kinek szive van, meg ne induljon oly szivszomoritó esettől és kivált, ha előadatik oly érzékeny és hathatós szavakkal, mint a jó szivü ref. lelkipásztor ur tudósit és szólit meg mindenkit a szerencsétlen család iránti könyörületre.

Ime a nyomor enyhitésére e csekélységet, 5 frt 50 krt szerkesztő ur rendelkezése alá bocsátom. Az áldásos és háládatos szavakat, melyeket a szegény özvegy és árvái kivánnak Gaál Imre Imre urnak részvéteért, teljesitse meg nagy mértékben a jó isten.

LINK MÁRTON és társai.

Nagy-Károly aug. 19.

Lövészegyletünk. mely igen csinos helyiséggel rendelkezik, e hó 20—22-ik napján király lövészetet tart.

Szegedi Mihály szintársulata akar a farsangra hozánk jönni, azonban helyiség hiány miatt a városi hatóság ezt nem engedhete meg. Azonban szinielőadásban mégis részesülünk. E czélból a müked velői társaság most szervezkedik. S még hozzá Sidoli lovartársulata Debreczenből körünkbe jön.

Csanáloson 10 ház leégett.

A városi bizottsági tagok választásánál óriást volt — a közöny.

r. l.

Szabolcsmegye, aug. 14.

Nyiregyházának ujra lesz szintársulata. Sztupa Andor jő ide, s nemsokára megkezdi előadásait.

Sóstó meglehetősen élénk. Azt beszélik, hogy környékén farkasok garázdálkodnak.

Az ibrányi kertekben a jég sok kárt tett.

r. l.

— *Vidéki hirek.* **Fogarassy Mihály** erdélyi róm. kath. püspök az autonomiai gyülést a jövő hó elején hivja össze Gyulafehérvárra. **Kolozsvártt** a budai vizkárosultak javára 655 frt 12 kr gyült be. **Egy krassómegyei** községben egy földmives egy ép mammuth (ősvilági állat) zápfogat talált. **Ungvár** vidékén a rablók annyira elszaporodtak, hogy 20—25-en járnak egy csapatban. Borzasztó állapot! **A ko-**

A „DEBRECZEN“ tárczája.

Függetlenségi induló.

— 1875. aug. 15-re. —

Dal: Hát fiaim, ti vitéz nevetek...
Hertelendi indulója.

Hősi erényt követő fiakat
Nemzett egykor Hunia már,
Kikre derüle az egy akarat
Szellemi napja: ez égi sugár.
Üdve a honnak az egy akarat,
Mert a viszály csak gyászt arat.
És — a kit őrzene a kegyelet:
A közanya áll szomorun sorsa felett;
Hasztalanul esdekel és panaszol,
— Mostoha gyermeke, bántja, — ha szól.

Mert közanyánk, a beteg haza kér,
Jertek gyógyirt kötni reá!
Szive fölött van a seb, de babér
Álkoszoruja övezte ma át,
Él a király, ki e hont szereti;
Él magyar, áll Buda — s őrzendi!
Hogyha a nép s a király egyetért,
Két hatalom vállvetetten futja a czélt:
Nem fog az enyészet ölő ereje
Nem soha, nem soha birni vele!

A „szabadelv“ diadalt aratott
S mindent áldoz lételeért;
Bánja is ő a hazát, ha halott, —
Csak kizsebelje a szolgai bért.
Nem szabad elv, szaladelv lehet az,
Melybe köpeny forog s nincs támasz.
Mint a vitorla a szél rohamán,
Ide-oda változik az érdek után,
A hatalom és az erő vele jár,
Mint az iszappal a romboló ár.

Bontva a nemzeti szin lobogó,
Függetlenség jelszava int!
Lüktet a honszeretet dobogó
Szivere, — s uj diadalra segit.
Jertek elő, haza hü fiai
Honfi reményeket ápolni!
Majd e remények előtt, ha a vész
Elv-feladó zivatara hajlani kész:
A közösügy férgeitől szabadon,
Bennetek él s fog örülni a hon!

Itt az idő, közeledni feléd
Elmult nagyság drága kora;
Igy mehetünk bizonyára elébb,
Hogy ragyogó legyen a korona.
Fogjon azért kiki arra kezet,
Jogtapodást ki nem áll s megvet: —
Ellene mond, a mi nemzetölő,
S ingadozó általa a messzejövő,
Egyesüljön elve szilárd talaján,
Hogy segitend a hon állapotán!

Nincs akadály, a mi várna reánk
Ellenzékünk gyül s tömörül;
Fenlobog áldozatunkban a láng,
Bár közös-ügy dühe lengje körül.
Nemzeti ősjogaink küszöbét
Már belepé a gyom és szemét:
Irtani kell lehető szaporán,
Hogy ki ne szoruljon a nép elve korán.
E föladat ránk örökül maradott,
Nem lehet elvtagadás nyoma ott.

Bátran előre sietve tehát!
Áldás kisér józan erőt;
Gyáva, ki megszegi férfi-szavát
S porba omol hamis isten előtt!
Nem fog enyészni a honszeretet,
Melyet az elvi erény szerzett;
Mint rohanó folyam ár-özöne,
Biztosan elhordja, mi utjába jöve.
Diadalunk égi derüje ha kél:
Nagy lesz a nemzet s elérve a czél.

(DERBECZEN.)

Fürdői élet.

Tátra-Füred, aug. hó.

Nincs, nem lehet valami dicsőbb, mint ha az egészséges ember a — gyógyfürdőben van.

Tátra-Füred, vagy költőibb nyelvén Tátra-Kiesd ily hely, a hol nagyon kevesen vannak a szép számu vendégek közül olyanok, a kik isten valami különös csapása következtében gyógyulni jöttek volna ide.

Sőt, ha valakinek alkalma nyilik az itteni szép hölgykoszorut közelebbről szemlélni, jót nem állhatunk, hogy itt nem lesz beteggé, a szerelem betegévé.

Az ismerkedés gyorsan megy. Alig irja be nevét az ember a vendégkönyvbe, már ismerik. Igy dr. Tolle is hasonló sorsra került.

De hisz magában a fürdőhelyiségben nincs is élet, legfelebb a dominó, vagy kártyaasztaloknál van élénkebb szóváltás.

Menjünk tehát, keressünk társaságot, a mely kirándulásra készül.

Fel az öt tóhoz! Lőn a jelszó, s férfiak és nők egy szivvel, lélekkel oda nyilatkoztak, hogy — menjünk.

Heten valánk fiatal emberek, s heten valának a nők, illetőleg a kisasszonyok is.

Soh' se látott az még regényes vidéket, a ki ide el nem zarándokolt. Hazánk legfelső részén van e hely, de méltán is lehet rámondani, hogy e vidék — Magyarország valódi koronája.

Óh, ha látnátok azt a sok szép, nagyszerü zuhatagot, mely a kopasz sziklákról a tündéries völgy bübájos ölébe omlik alá vadregényes csörömpöléssel! Ha látnátok a vad vidék szelid növényzetét! Ha látnátok az óriási sziklák müvészi összealkotását! — De látni kellene itt mindent, hogy az ember némi fogalmat szerezhetne — a természeti szépről.

S hogy boldogságunk tetőpontra hágjon, nem kellett más, mint hogy — szép leány oldala mellett gyönyörködjünk mindebben.

Az ugynevezett Reineremléknél volt első megállapodási helyünk, a hol épen a pásztor atyafiak eledelt főzének. Ez emlék oldalán különösen ablakain sok magyar név olvasható. S ott van az öné is t. szerk. ur, még pedig — tiszteletére legyen mondva — szép nőnevek társaságában.

De menjünk tovább.

A völgy ölében mennyországban képzelnéd magad, kivált ha — „angyal“ is van oldalad mellett.

Most már előre, fel a hegyekre!

— Jer lánykám! Szoritsd át melegen karomat. Hü védőd s kisérőd leszek akár az — egész életen át. S egy forró ölelés lőn az őszinte szavak pecséte.

Nicht doch Herr Dr. — volt rá az egyszerü válasz, melynek szenvedélyes hangjából észrevehetém, hogy „megkőszönte“ — magában a szivélyes vonzódást.

Utunkkal átellenben a lomniczi csucs magaslott fel. Merészen nézett az égbe, mint a ki kész csatára szállni az elemekkel.

Oly jól esett nézni azt a vén csucsot, midőn pihenőt tartánk egy-egy sziklán a kis leánynyal, kinek gyakran volt oka eme gyöngéd válaszra: „Nicht doch Herr Dr.“

A völgybe szálló sürü felhőn is át kelle mennünk. Nem volt ez kellemetlen, mert hiszen ő annál erősebben ragaszkodott hozzám, minél kellemetlenebb volt az ut.

E kirándulást sokan meg szokták tenni. Hisz a vidék minden vadsága mellett — vonzó a fogékony kebelre.

A fürdő paradicsomi szépségü helyének egyik kiegészitő része ez, mely megszégyeniti Svájcz legszebb fénypontjait is.

Nem hiába zarándokolnak ide többen a külföldről, mert hiszen Tátra-Füred csak egy van a világon.

S az is Magyarországé!

Itt látja az ember, hogy Petőfinek igaza volt, midőn azt irá:

„Ha a föld isten kalapja,
Magyarhon bokréta rajta.“

Dr. Tolle.

lozsvári színház igazgató bizottmányának elnökévé gr. Mikes János neveztetett ki. **Az ujvidéki** irnokok és cancellisták azzal fenyegetik a nekik hitelezni nem akaró korcsmárosokat, hogy nagyobb adót vetnek rájuk. **Nagyváradon** bizottság alakult, mely ezentul a nemzet vértanuiért aug. 13-án minden évben gyászistenitiszteletet tartat. **Szeremle** helységben folyó hó 9-ikén 50 **ház** égett le.

Külföld.

(x—y) **A herczegovinai** lázadás mindig nagyobb mérvet ölt. A felkelők folytonosan ujabb véderőt kapnak Montenegróból, melynek harczias népe a fejedelem tilalmával épen nem törődik. A törökök hadereje csekély s ez sincs jól felfegyverkezve. Legujabban Dervis basa saját felelőségére 2—3000 embert hivott be.

A felkelők a Trebinjeben levő török őrsereg által megtámadtattak, a törökök a Dme kolostort el akarták foglalni, de 7 órán keresztül tartó harcz után vissza verettek; ezen ütközetben török lovasság is vett részt.

Egy amerikai fregatte Tripolisba küldetett, hogy ott az amerikai konsul meggyalázása miatt vizsgálatot inditson.

Tiflisből érkezett táviratok jelentik, hogy a Kaukazus felső részén fekvő tartomány Svanethia fellázadt az orosz kormány ellen s a helyőrséget felkonczolta. A kaukazusi sereg főhadparancsnoka tekintélyes sereget küldött a lázadás megfékezésére.

A herczegovinai lázzadás. Augusztus 11. Monastir-Ducenél négy óráig taró ütközet volt 200 főkelő 400 törököt visszavert. Hirszerint Albániában is kitört a lázzadás. Szerbiában a népet már alig lehet féken tartani, proklamátiót akarnak a néphez intézni a felkelők segélyzése végett. A montenegróiak közül 2000 fegyveres támogatja a felkelők harczmüveleteit, Mostar és Nevesinye közt 3000 főből álló csapat, kik nagyobb részt dalmátok és montenegróiak a közlekedést megakarja gátolni. Ugy látszik, hogy ezen csekély felkelésből fejlődhetik még egy oly háboru, mely a keleti kérdéssel lesz összeköttetésben, s mely vérpatakokkal árasztathatja el az egész keleti Európát!

Madrid. A „Gaceta" rendeleteket tesz közzé mely a 19 éveseket is besorozni kivánja. Hát ott mit akarhatnak?

Kairóból jelentik, hogy az abyssinai király sereget összpontosit, melylyel Egyiptomba szándékozik betörni az alkirály, e miatt számos segéd csapatot gyüjtött össze.

Az O'Connell ünnepélyén tartott lakomán a tüntetések folytattattak. Az Irland törvényhozása függetlenségéről szóló toaszt iszonyu elkeseredést szült a jelenlevő angolok közt. A zajnak ugy lett vége, hogy egy furfangos eszü angol a gázcsövet elzárta, mely által az egész társaság sötétben maradt, melynélfogva aztán mindnyájan eltávoztak.

(—) **Ausztria**. Prágában f. hó 7-én és 8-án ülésezett Seliger vialai polgármester elnöklete alatt a Gusztáv Adolf egylet közgyülése, a cseh és német protestansok nagy részvéte mellett. A salvator a templomban tartatott, előértekezlet után a német evang. templomban tartatott a főgyülés. Körülbelől 10,000 frt osztattatott ki elszegényedett prot. egyházaknak. Áldassék emlékezete mindazoknak kik ez egyletet alapitották, s tiszteljük az idők végeig azon nagy embert, kinek nevét ezen egylet felvevé!

Rodich tábornok Bécsbe hivatott. miből azt lehet következtetni, hogy a kormány a herczegovinai eseményeket komoly figyelemre méltatja. Távolléte alatt Jovanovics tbnok fogja helyettesiteni.

Bécsben a „Bárány" vendéglőben egy munkás a légszesz csövet akarta vizsgálni, a gyertyától véletlenségből a szesz fellobbant, a munkás égési sebeket kapott, a többi munkást pedig a robbanás kilökte az ajtón. Több vendég sulyosan megsebesült.

UJDONSÁGOK.

*** A „Debreczen"-re folyvást előfizethetni a lap élén kitett feltételek mellett. — Hirdetéseket a legjutányosabb áron közlünk.**

* **A holnapi értekezletre**, mely délelőtt 9 órakor tartatik Király Mihály vendéglőjében, felhivjuk párthiveink figyelmét. Ez értekezleten minden elvbarátunk szivesen láttatik.

— **A reformátusok debreczeni főtanodájában** a hittanszaki, jogi, tanitóképezdei és középtanodai tanfolyamokra a beiratások sept. 8-ik napjától szept. 14-ig fognak tartatni: a tanév sept. 15-én veendi kezdetét: az akadémiában a pót- vagy javító vizsgák és a magán joghallgatók vizsgái sept. 11-én és 12-én; az 1-sö és 2-od évi jogi tanfolyamot végzettek alapvizsgálatai pedig 15-től 30-ig; a gymnasiumban a felvételi vizsgák szept. 12., 13. és 14. napjain, a javító vizsgák pedig sept. 14. tartatnak. A jogakadémia teljes jog- és államtudományi karrá alakittatván át, a vallás és közoktatási m. kir. miniszterium által is megerősittetvén, — 4 évi tanfolyamra berendezve, 9 rendes tanárral kezdi meg működését. Debreczen, 1875. aug. 13. A debreczeni főiskola igazgatósága.

* **A kegyelet** mindig legmélyebb tiszteletünket érdemli meg. Épen azért igazi elismeréssel emlitjük fel azon szép és impozáns siremléket, a mit Baróthy István iparos emlékére emeltetett kegyeletes érzésü neje. A kő Boros Sándor és társa üzletében kiváló csinnal állittatott ki.

* **Felsőbb rendelet** által a marhás levelek dijja, bélyeggel együtt **darabonként nagy** marhától 10 krban, kis marhától 8 krban állapittatván meg: ez intézkedés azzal hozatik a közönség tudomására, hogy ennél több dijjat fizetni senki nem köteles. Kelt Debreczenben julius 28-án 1875. A városi tanácstól.

* **Csütörtökön** tartatott a lovardában a Fillis család jutalomjátéka. Az előadás a legfényesebb, a legsikerültebb volt, mi különben ismervén a jutalmazottak hitelt, felülmuló ügyességét, előre tudtunk. Az első darab Fillis nagyobbik fiának Bernelnek előadása volt, egymásra állitott székeken. A kis fiunak hajmeresztő mutatványa, mig egyfelől rettegést öltött szivenkben, másfelől bámulva hajlottunk meg a gyakorlat által tökéletesitett ügyesség netovábbjain. Fillis ur s neje productiójukat a legkitünőbben adták elő. Charles ur mutatványai a széditő magasban levő hintán szintén megérdemelték a közönség számtalanszor kitörő tapsait.

* **Ma lesz** a lovardában a két Briatori testvér jutalomjátéka. E nevek annyira ismeretesek a cirkus látogató közönség előtt, hogy őket ajánlanunk is felesleges. — Csupán azt jegyezzük meg, hogy e két testvér bármely világváros cirkusának is diszére válnék. Szerdán adatik a lovarkörben a „Hamupipőke." Ezen előadáshoz 70 8—10 éves gyermek is szükségeltetik. Holnap pedig és holnapután két-két nagy előadás. Ügyes müvészeinket ajánljuk a vásári közönség becses figyelmébe.

* **A lótenyésztési államdijak** kiosztására, a mint hallik, a vidékről is többen jelentkeznek s városunk gazdái közül is többen vesznek részt abban.

* **A nagy vásár** nem igen igérkezik — nagynak. Pedig az idő is kedvez. De hát nincs a vásárhoz szükséges fökellék — a pénz.

* **Hajmeresztő** véres tettet követett el egy vámospércsi ember ugyancsak — Vámospércsen, a kit talán nem is embenrek hanem valami attikai szörnynek lehetne elnevezni. Neve Nagy Ferencz, mint családatya szivta be azon átkos földi léget, mely nem tudta belé folytani a tett elkövetése előtt pokolra elkárhozott fekete lelkét. A tentnevezett emberi lény, saját egy és fél éves gyermekét tegnapelőtt — az anya távollétében — egy asztalra fektette és annak minden oknélkül, — dehát micsoda okot is szolgáltatna egy, — egy és fél éves kis ártatlan gyermek?! — lélekzőgégéjét egy éles késsel elmetszette, azután a hátát, fejét összeverte valamivel; nyelvét pedig gyufával égette. Az édes anya, midőn haza ment, még a gyermeket életben találta, kétségbeesve ragadta ölébe és elszállitá rögtön ott levő b.-megyei alorvoshoz, a ki ugyan a kezét rá sem tette a gyermekre, hanem kereken oda nyilatkozott, hogy ugy is meghal, minek fáradt ide? és a gyermek talán még maig is él? Ugy tudjuk, hogy az orvosnak az ember élete felett a végperczekig — legalább őrködési példával kellene járulni, nem pedig a fentebbi eljárást produkálni. A szegény kétségbeesett anya azután a bölcs biróhoz ment bepanaszolni a szörnyü esetet, de a mint halljuk az asszonytól, dettó — az orvosi véleményt repetálta — egészen angol vérrel, a helyett, hogy a gaz bünöst rögtön elfogatta volna — és igy a szegény asszonynak nem volt mást mit tenni, mint hogy felült a jóval később érkező vasutra és haldokolva vérző kisdedét keblére véve — Debreczenbe jönni, és a kir: ügyészség termeit felkeresni az igazságszolgáltatásért, — a hol aztán rögtön látleletet vettek fel a történtekről és a kir. ügyész ur, a gaz apa azonnal elfogatását elrendelte. A gyermeknek igen szép szabályos arcza volt, de halvány, a mit a vérvesztés okozott: és még akkor is élt. — Nem csudálkozhatunk, ha ily vériázitó tettek elkövetésénél öseink azon szigoru eljárást követték el, — hogy a bünöst ez elkövetett bünéhez hasonlólag fenyitették, de részben most sem válna antikká?! (Szerk.)

* **A helybeli dal és zeneegylet**, működését ismét megkezdvén, örömemet kell kijelentenem azon ernyedetlen buzgalom fölött, melyet a müködő tagok, három nap egymásután, — részint az előkészitő gyakorlatoknál, részint egy ujabb darab betanulásánál mutattak, s ki kell emelnem azon ügyességet, hogy Hitessy Lajos karnagy, Torday Gábor választmányi tag és Füredy Lajos egyleti jegyző s müködő tagnak szives fáradozása folytán, képes volt az egylet férfikara annyira begyakorolni az egyes szólamokat, hogy háromnegyed óra mulva a négyest már össze lehetett állitani; s az előadás annyira sikerültnek volt mondható, hogy a jövő órán a darabosság kisimitására lesz még szükség. Ezeket észlelvén bátran ki merem mondani, hogy ha a müködő tagok jövőre is ily buzgalmat fejtenek ki, de különösen a hangjegyek szerkezetével kevésbé ismerősök, a szerdai előkészitő; mindnyájan pedig a pénteki gyakorlatoknál oly pontosan jelennek meg, mint tegnap este, ugy hogy 9 órakor a müködés megkezdetvén, 10 órakor be is végeztetett, e feltételek alatt, kimondhatom, hogy oly jó férfikara az egyletnek még soha sem volt, mint ez lehet, akkor pedig biztosan számithat a dalt és zenét kedvelő városi t. cz. közönség részvételére és pártfogására. Óhajtom tehát, hogy a férfiasan ismét felkarolt egyleti müködés tartós legyen, s azon jó szellemet és dicséretes szenvedélyt, mely müködő tagjaink között jelenleg uralkodni látszik; mi se zavarja meg többé; s ugy egyenként, mint testületileg, — kitüzött czélunknak keresztülvitelére, szóval s irásban is kifejezett nyilatkozatuk, igeretük, illetőleg kötelezettségük szerint, férfiakhoz illő szilárdsággal hivek maradjanak. Felhivom s kérem egyszersmind a dalt vagy zenét kedvelő azon urakat, kik még nem tagjai egyletünknek, hogy tekintve mostani igen kielégitő helyzetünket, magukat ivtartóinknál mielőbb bejegyezni sziveskedjenek s közremüködni siessenek. Éljen s virágozzék a debreczeni dal- és zeneegylet! Debreczen augustus 13-án 1875. Komlóssy Lajos, egyleti elnök-igazgató.

* **Felhivás** (a t. cz. kereskedő és iparos közönséghez.) Minthogy 1876. január 1-től kezdve az 1874. VIII-ik t. cz. értelmében értelmében Magyarországon a métermértékrendszer lép életbe és az emlitett naptól fogva csak az idézett törvény értelmében hitelesitett mértékek, sulyok és mérő-készülékek lesznek használhatók, az ezzel ellenkezők pedig az illető köszülékek elkobozása mellett birság alá esnek, ezen kereskedelmi és ipar kamara inditva érzi magát a t. cz. kereskedőket, gyárosokat és iparosokat a nagy méltóságu m. kir. földmivelés ipar és kereskedelmi miniszteriumnak folyó 1875-ik évi márczius 23-án 6303. szám alatt kelt intézvénye alapján figyelmeztetni a következőkre: 1876-ik év január 1-én a kereskedők, iparosok és gyárosok az eddig használt mértékeket, sulyokat és mérőkészüléketet ujakkal felcserélni lévén kénytelen, okszerüség szempontjából felette tanácsos: hogy az uj mértékek és sulyok beszerzéséről idejében gondoskodjanak; mert az év vége felé könnyen előállhat azon eset, hogy a hazai gyárosok vagy nem lesznek képesek a hazai szükségletet kielégiteni, vagy pedig a tömeges kereslet az uj készülékek áraira tulcsigázására használtatnék fel és mindkét esetben az üzleti élet jelentékeny hátrányt szenvedhetne. Az uj mértékek, sulyok és mérőkészülékek tekintetében különösen felemlittetnek a következők: a bevásárlásnál nagy óvatossággal kell eljárni és csak az országban hitelesitett vagyis csak a hitelesitő bélyeggel, azaz a magyar szent korona jelvényével ellátott mértékek, sulyok és mérőkészülékek szerzendők be, mert a küföldről sőt Ausztriából is szerzett mértékek nem felelnek meg teljesen a nálunk kivánt kellékeknek és igy még utánhitelesités mellett sem lehetnének használhatók a közforgalomban. Mennyire térnek el a Magyarországon elfogadott mértékek az Ausztriában elfogadottaktól, könnyen megitélhető a következőkből. Folyadékok részére nálunk szokásos mértékek a 2 és 1 liter, továbbá a $^1/_2$, $^1/_5$, $^1/_{10}$, $^1/_{20}$, $^1/_{50}$ és $^1/_{100}$ rész liter, melyeknek alakja nálunk henger. Ausztriában ellenben henger alakban készitendők a 2. 1, $^1/_2$, $^1/_4$, $^1/_8$, és $^1/_{16}$ liter edények, tehát a 2 és 1 literes edényeket kivéve olyanok, melyeket nálunk használni nem szabad: a nálunk elfogadott $^1/_5$, $^1/_{10}$, $^1/_{20}$, $^1/_{50}$ és $^1/_{100}$ liter edények pedig Ausztriában kupa alakban készittetnk, melyeknek felső része szükebb tehát, ismét a nálunk meg nem engedett alakban. Még nagyobb eltérések mutatkoznak a száraz tgyak mérésére való edényeknél: igy például az 1 és 2 literes edények Ausztriában fából is készittetnek, holott Magyarországon ily edények nem hitelesittetnek. (Folyt. köv.)

* **Személyi hirek.** Ma délután érkezett meg Csanády Sándor országgyülési képviselő. Itt volt ma délben Borostyáni Nándor is Budapestről. Este Kun Pál s.-pataki tanár is megérkezik.

LEGUJABB.

— **A debreczeni** holnapi közjogi ellenzéki értekezletre ma már többen érkeztek meg a vidéki elvtársak közül, s az esti vonattal még többen jönnek. Melegen üdvözöljük derék honfitársainkat körünkben!

Szerkesztői nyilt posta.

— Budapest. (V. Gy.) Mire magyarázzuk a hosszu hallgatást? Kérlek, irj. — G.-Petri. Ugy lesz. „Neki." Keresés közben hova tévedtél? — Köbölkutra. Köszönöm. Jön.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
SZATMÁRI KÁROLY.
Főmunkatárs:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilatkozat.

Én Mikola Antal 25 év óta folytatom köszörüs mesterségemet, Debreczen városában, és ez idő alatt kiváló figyelemben voltam részesitve ugy a helybeli mint a vidéki közönségtől; és e huszonöt év lefolyta alatt állandóan az elsőnek voltam elismerve. Társaim a kapitányi hivatalhoz folyamodtak, hogy változtassuk helyünket; a mi meg is történt a közönség általános meglepetésére, mert a régi rend felbomlott és minden héten változtatjuk helyünket.

De ez idő óta igen sok tévedés történik, mert több gazda cselédet küld munkával, és a kihez küldve van, azt nem találja rendes helyén.

Én tehát felszólitottam többi társaimat, hogy készittessünk táblát és a tábla szám szerint menjen; én készittettem és feltettem az első számu táblát; a többi társaim is készittettek, de mind az első számmal.

Ugyan hs kérdésre kerül a dolog, vajon meg tudják-e mutatni rajtam kivül, hogy kit illet az első szám?

Én be tudom bizonyitani, hogy én alaposan tanulmányoztam mesterségemet, de hogy a többiek miként jutottak hozzá? arra én megfelelhetek, de jelenleg kedvezek nékik.

Mikola Antal.

HIRDETÉSEK.

9722. sz.

Tiszavidéki vasut-társaság.

A f. é. augusztus hó 20-án Budapesten tartandó **Szt-István** ünnepély alkalmával ugyan **e hó 19-én**

II. és III-ik osztályban utazók felvétele mellett

Nyiregyháza, Debreczen, Nagyvárad és Aradról Czegléden át Budapestre

mérsékelt menetárral

KÉJVONATOK

fognak közlekedni, melyek utazókat a közbeeső állomásokon is vesznek fel.

Indulás	Nyiregyházáról	augusztus	hó	19-én	4	óra	41	percz délután.
„	Debreczenből	„	„	19-én	6	„	45	„ este.
„	Nagyváradról	„	„	19-én	5	„	42	„ délután.
Érkezés	Budapesten	„	„	20-án	4	„	10	„ reggel.
Indulás	Aradról	„	„	19-én	6	„	5	„ délután.
Érkezés	Budapesten	„	„	20-án	4	„	30	„ reggel.

A visszamenet bezárólag 1875. évi aug. hó 26-ig bármely személy-vonattal (gyorsvonatok kivéve) történhet.

Utazási dij: menet és jövet.

		II. oszt. ft.	II. oszt. kr.	III. oszt. ft.	III. oszt. kr.			II. oszt. ft.	II. oszt. kr.	III. oszt. ft.	III. oszt. kr.
Nyiregyházáról	B.-Pestre és vissza	11	41	7	57	N.-Váradról	B.-Pestre és vissza	10	31	6	83
Ujfehértóról	„ „ „	10	79	7	15	M.-Keresztesről	„ „ „	9	55	6	33
Hadházról	„ „ „	10	15	6	73	B.-Ujfalubúl	„ „ „	8	93	5	91
Debreczenből	„ „ „	9	39	6	23	Sápról	„ „ „	8	33	5	51
Szoboszlóról	„ „ „	8	61	5	71	Aradról	„ „ „	10	63	7	05
Kabáról	„ „ „	7	99	5	31	Kurticsról	„ „ „	9	85	6	55
P.-Ladányból	„ „ „	7	53	4	99	Kétegyházáról	„ „ „	8	93	5	91
Karczagról	„ „ „	6	91	4	59	Csabáról	„ „ „	8	15	5	41
Kisujszállásról	„ „ „	6	31	4	17	M.-Berényből	„ „ „	7	53	4	99
Fegyvernekről	„ „ „	5	69	3	75	Gyomáról	„ „ „	6	77	4	49
T.-Szt.-Miklósról	„ „ „	5	21	3	45	M.-Turról	„ „ „	5	97	3	95
Szajólról	„ „ „	4	91	3	25	Puszta-Poóról	„ „ „	5	37	3	55
Szolnokról	„ „ „	4	45	2	93						
Abonyból	„ „ „	3	81	2	53						

☛ Két éven alóli gyermekek, kik még ölben tartatnak, dijmentesek. Két és tiz év közti 2 gyermekért egy jegy váltandó az illető osztályhelyre. Egy meglett ember egy gyermekkel a II-ik osztályu helyen egy II-ik és egy III-ik osztályu jegygyel, a III-ik osztályu helyen pedig egy II-ik osztályu jegygyel utazhat. Kiséret nélküli gyermek egy III-ik osztályu jegygyel akár II-ik, akár III-ik osztályu helyet használhat. — Feladott uti podgyásznál szabadsuly nem engedélyeztetik. Kisebb, könnyen hordható podgyász a kocsiban helyezhető el.

Az üzletigazgatóság.

264 1— Utánnyomat nem dijaztatik.

JAKAB, HELLER és LIPPMANN

ajánlja a t. cz. birtokos és gabonakereskedő uraknak **dusan ellátott**

zsákraktárát,

a legjobb minőségben és jutányos gyári áron, bármily nagy mennyiségben.

220 20—

Hirdetés.

A n. mélt. kir. pénzügyminisztérium f. évi julius 24-én kelt 38,155. sz. a. rendelete alapján, a debreczeni kerület kir. kataszterigazgatósága számára egy **10—12 szobából álló lakás** szándékoltatván több évre kibéreltetni; felhivatnak azon háztulajdonosok, kik ilyennel rendelkeznek, sziveskedjenek ajánlataikat az igazgatóság jelenlegi helyiségében (czeglédutcza, 2575.) naponként délután 3—6 óráig benyujtani.

Debreczen, aug. 11-én 1875.

Kir. kataszteri igazgatóság.

266 2—3

Eladó szőllő.

A Tóczóskert alsó járásában $7^1/_4$ kapa jó karban levő szőllő, nagyszámu termő nemes gyümölcsfákkal, pajtával, szüretelő edényekkel, függő gazdag termésével együtt — kedvező feltételek mellett — eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal kishatvan-cserepes-utczán 1339-ik szám alatt. A hol több jól kezelt és nemes gyümölcsfákkal diszes eladó szőllőről is lehet értesitést venni. Ugyanott eladó testgyakorló nyujtó is találtatik. 232 5—6

Okolicsányi czég

Bécsből

a volt Szathmáry Testvérek bazárjában

Debreczenben, Széchenyiutcza 1766-dik szám alatt

„kész női ruhák és pipere czikkek"

raktárát megnyitván és a vásár tartamáig következő áruit ajánlja kiválólag a n. é. közönség becses figyelmébe:

Egy igen diszesen kiállitott fekete selyem ruha	60 ft — kr,	1.60 ft — krig,
„ legujabb kelme és szabásu szőr és vászon ruha	30 ft — kr,	60 ft — krig,
„ „ „ „ pongyola	5 ft 50 kr,	18 ft — krig,
„ „ „ „ női felöltők, u. m.		
(Janquenet, mantille, fichu)	9 ft — kr,	85 ft — krig,
Legujabb ingelő, kézelő és gallér	60 kr,	6 ft — krig,
Finom franczia derék-füzők (Mieder)	1 ft 80 kr,	10 ft — krig,
„ fekete csipke kendők	— ft 80 kr,	50 ft — krig,
1 rőf különböző szinü finom fail szalag	— ft 14 kr,	1 ft 50 kriz,
„ női selyem nyakkendők	— ft 50 kr,	3 ft — krig,

Továbbá mindenféle női pipere apróságok és valódi franczia és angol illatszereket.

Ha netalán előfordulna, hogy a raktárban levő kész ruhák kelméje tisztelt vevőim izlésének nem felelne meg, — nagy mennyiségü mutatvány kelmékkel szolgálhatok s mértéket véve 3—4 nap alatt minden rendü kivánalmaknak eleget teendek.

Valamint a jelen pénzviszonyokhoz mért árak, ugy a kelmék jóminősége, mint szintén a legujabb franczia izlés szerinti solid készittetésről a n. é. közönség személyesen meg fog győződni, alulirott czég pedig felelősséget vállal a fentebbiekért.

Kiváló tisztelettel:

247 5— **Okolicsányi Etel.**

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.